

Dosarul nr. 2r-765/21
2-19096230-01-2r-29112021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: V. Lastavețchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, I. Dutca, A. Malfi)

DECIZIE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 6 împotriva lui Nașco Leonid, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid privind repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul declarat de avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a ț ă:

La 14 mai 2019 ÎMGFL nr. 6 a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nașco Leonid, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” solicitând încasarea sumei de 41854,33 de lei cu titlu de datorie la plata pentru consumul energiei termice și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea depusă de ÎMGFL nr. 6. A fost încasată din contul lui Nașco Leonid în beneficiul ÎMGFL nr. 6 suma de 41854,33 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice. S-a încasat din contul lui Nașco Leonid în bugetul de stat suma de 1255,63 de lei taxa de stat.

Prin hotărârea suplimentară din 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă cererea ÎMGFL nr. 6 de emitere a hotărârii suplimentare. S-a încasat din contul lui Nașco Leonid în beneficiul ÎMGFL nr. 6 suma de 240 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 11 august 2021, avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 12 noiembrie 2019 și

hotărârii suplimentare din 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, a fost respinsă cererea depusă de avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid privind repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul declarat de avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 16 noiembrie 2021, avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid a indicat că este eronată soluția instanței de apel de respingere a cererii sale de repunere în termen a apelului și de restituire a apelului ca fiind depus în afara termenului legal, fără a se ține cont de faptul că prima instanță a examinat cauza în absența recurentului, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, deoarece a fost plecat peste hotarele Republicii Moldova, nu i-a fost expediat dispozitivul hotărârii, cu dispozitivul hotărârii primei instanțe a luat cunoștință la 16 iulie 2021, fapt consemnat prin cererea din 09 iulie 2021 depusă cu solicitarea de a face cunoștință cu materialele cauzei.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 16 noiembrie 2021 la adresa electronică a avocatului Leșan Nicolae, indicată în mandatul avocațial seria MA nr. 16468632 din 09 august 2021: lesan.nicolae@rambler.ru (f.d. 84), recepționată tot în aceiași zi – 16 noiembrie 2021.

Astfel, recursul declarat la 16 noiembrie 2021 este în termen.

La 29 noiembrie 2021 în adresa ÎMGFL nr. 6 și SA „Termoelectrica” a fost expediată copia recursului declarat de avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 88).

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 12 noiembrie 2019 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admis integral acțiunea depusă de ÎMGFL nr. 6. Prin hotărârea suplimentară din 12 octombrie 2020 a admisă cererea ÎMGFL nr. 6 de emitere a hotărârii suplimentare. S-a încasat din contul lui Nașco Leonid în beneficiul ÎMGFL nr. 6 suma de 240 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 11 august 2021 avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid, a depus cerere de apel, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 12 noiembrie 2019 și hotărârii suplimentare din 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Ca temei de repunere în termen a cererii de apel, avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid, a invocat că prima instanță a examinat cauza în absența recurentului/pârât, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, deoarece a fost plecat peste hotarele Republicii Moldova, nu i-a fost expediat dispozitivul hotărârii, cu dispozitivul hotărârii primei instanțe a luat cunoștință la 16 iulie 2021.

Ca urmare, prin încheierea din 27 octombrie 2021, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, a respins cererea avocatului Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid, privind repunerea apelului în termen și a restituit apelul declarat de avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid, împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2019 și hotărârii suplimentare din 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia ca fiind tardiv, deoarece cererea de apel a fost depusă de avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid, peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 12 noiembrie 2019, iar cererea de apel (nemotivată) a fost depusă de către avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid, abia la 11 august 2021, aproximativ peste 1 an și 9 luni, și peste 10 luni de la emiterea hotărârii suplimentare din 12 octombrie 2020, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat încă la data de 12 decembrie 2019 inclusiv (joi).

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid, a solicitat în cererea de apel repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 CPC, nu a prezentat probe incontestabile, prin care s-ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (4¹), (6) și (7) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară. Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces. Citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

Se reține că Judecătoria Chișinău, sediul Centru a expediat copia încheierii din 28 iunie 2019, prin care a fost acceptată spre examinare acțiunea depusă de ÎMGFL

nr. 6, și citația pentru ședința de judecată fixată pentru 06 septembrie 2019, la adresa lui Nașco Leonid indicată în cererea de chemare în judecată, cererea de apel și extrasul din Registrul bunurilor imobile: mun. Chișinău, bd. Dacia, 51, ap. 104 (f.d. 26).

Totodată, din informația deținută pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei”, la compartimentul Track&Trace, rezultă că la data de 02 iulie 2019 furnizorul de servicii poștale a încercat să livreze destinatarului Nașco Leonid corespondența destinată acestuia însă ultimul lipsea la momentul distribuirii, concomitent acesta a fost informat că trimiterea poștală a fost depozitată la oficiul poștal CPC OP62, pentru ridicarea acesteia.

Cu toate acestea, Nașco Leonid nu a solicitat ridicarea de la oficiul poștal CPC OP62 a ÎS „Poșta Moldovei” a plicului cu actele de procedură a primei instanțe, care a fost returnat instanței de judecată la data de 16 iulie 2019, cu mențiunea „nereclamată” (f.d. 26-27).

Colegiul reține că conform pct. 2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, prin noțiunea de *trimitere nereclamată* – se înțelege trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza *nesolicitării* sau *refuzului* de recepționare a acesteia.

În circumstanțele enunțate, nu poate fi reținut argumentul invocat de avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid precum că prima instanță a examinat cauza în absența sa, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, or, actele de procedură și citațiile trimise la adresa acestuia, nerecepționate de către el la expirarea termenelor de reclamare, se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

De asemenea, potrivit art. 108 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.

Prin prisma acestei norme, instanța de recurs remarcă că, la materialele dosarului este anexată înștiințarea, care a fost restituită cu mențiunea factorului poștal ”Nereclamat” (f.d.26), în urma cărui fapt, de către instanța de judecată a fost dispusă citarea publică a pârâtului (f.d.29, 34).

Totodată, Colegiul atrage atenția asupra faptului că recurentul a făcut o tentativă de a justifica omiterea termenului procedural de declararea a apelului, faptul că s-a aflat peste hotarele Republicii Moldova, prin anexarea la cererea de apel a copiei pașaportului său (f.d.60-62).

Totuși, Colegiul reiterează că încheierea instanței de apel din 27 octombrie 2021 este una întemeiată, or, copia pașaportului recurentului Nașco Leonid nu demonstrează momentul ieșirii acesteia din țară, momentul intrării pe teritoriul Republicii Moldova, momentul în care a luat cunoștință de copia hotărârii, etc. Or, în lipsa unor probe care să demonstreze incontestabil aflarea recurentului în afara țării, nu poate fi reținută imposibilitatea acesteia de a contesta hotărârea instanței în termen.

Este irelevant și argumentul avocatului Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid precum că cu dispozitivul hotărârii primei instanțe a luat cunoștință la 16 iulie 2021, or, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul legal de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut de art. 362 din CPC, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data comunicării acestuia sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Prin urmare, recurentul/apelant Nașco Leonid urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligată să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv, inclusiv de a ridica de la oficiul poștal corespondența cu actele de procedură expediate de instanța judecătorească, și să-și valorifice dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în termenul prevăzut de lege.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Urmare a evenimentelor enunțate, rezultă că Nașco Leonid nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflarea dânsului într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în termenul prevăzut de lege.

Potrivit dispozițiilor art. 10 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Dat fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Leșan Nicolae, în interesele lui Nașco Leonid.

Se menține încheierea din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 6 împotriva lui Nașco Leonid, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic